

МЕДИА МОНИТОРИНГ

01 ЮНИ 2026 г.

Член на:

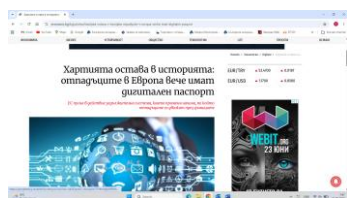

Източник: [Economic.bg](https://www.economic.bg)

Заглавие: Хартията остава в историята: отпадъците в Европа вече имат дигитален паспорт

ЕС пусна в действие задължителна система, която променя начина, по който отпадъците се движат през границите

Линк: <https://www.economic.bg/bg/a/view/hartijata-ostava-v-istorijata-otpadycite-v-evropa-veche-imat-digitalen-pasport>

Текст: В продължение на десетилетия преместването на отпадъци през границите на ЕС означаваше купища физически документи, разпечатване на формуляри по Приложение VII, гонене на подписи от компетентни органи в различни държави и надежда, че нищо няма да се изгуби между рециклиращ завод в Полша и преработвател в Германия. Тази система беше бавна, непоследователна и широко отворена за злоупотреби, пише ESGnews.bg.

На 21 май 2026 г. Европейската комисия активира DIWASS, Системата за цифрови превози на отпадъци. От тази дата нататък всички нови процедури по превоз на отпадъци в рамките на ЕС трябва да минават през тази централизирана цифрова платформа. Ерата на хартията приключи, поне що се отнася до уведомленията, подлежащи на процедурата за предварително информирано съгласие, и до отпадъците от зеления списък, търгувани по Приложение VII.

Какво всъщност прави системата?

DIWASS е централизиран хъб, управляван от Европейската комисия. Той свързва националните платформи и търговския софтуер, използван от операторите на отпадъци в 27-те държави членки. Превозвачи, получатели, уведомители и съоръжения за оползотворяване въвеждат данни в една и съща система, а компетентните органи могат да наблюдават целия процес в реално време.

Промяната е важна по една проста причина. Когато движенията на отпадъци се проследяват цифрово и властите имат жива видимост на превозите, незаконният износ става значително по-труден за прикриване. Комисията е категорична по този въпрос: системата е създадена да улесни законното трансгранично рециклиране, като едновременно с това затегне наблюдението на износа за трети страни.

Има едно изключение на хартия, но то е временно

Една категория документи, формулярите по Приложение VII за отпадъци от зеления списък, ще продължат да се движат на хартия до края на 2026 г. Това беше прагматична отстъпка. Експертната група по отпадъци констатира през март, че свързването на всички местни системи и национални платформи с DIWASS преди 21 май не е технически осъществимо за всяка държава членка. Комисията призна проблема и определи 31 декември 2026 г. като краен срок за пълното цифрово обработване на документите по Приложение VII.

По-широката картина

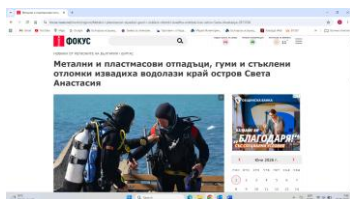
Преработеният регламент за превоза на отпадъци, за чието прилагане е изградена DIWASS, беше приет на 11 април 2024 г. Заявената му цел надхвърля привеждането в ред на документооборота. Според Европейската комисия регламентът е създаден да подобри проследимостта и наличността на вторични суровини в целия ЕС, което пряко намалява европейската зависимост от внос на първични суровини извън блока.

С други думи, информацията накъде отиват отпадъците и какво се случва с тях не е административен въпрос. Това е стратегия за суровини.

Източник: Фокус

Заглавие: Метални и пластмасови отпадъци, гуми и стъклени отломки извадиха водолази край остров Света Анастасия

Линк: <https://www.focus-news.net/novini/regioni/Metalni-i-plastmasovi-otpaduci-gumi-i-stukleni-otlomki-izvadiha-vodolazi-krai-ostrov-Sveta-Anastasiya-2973760>

Текст: Метални и пластмасови отпадъци, гуми, изпочупени риболовни принадлежности, месина, стъклени отломки – това извадиха от морското дъно край остров Света Анастасия група ентузиасты.

За девета поредна година Сдружение с нестопанска цел "Приятелы на морето-Бургас" организира почистването край Бургас. В акцията се включиха сертифицирани водолази – доброволцы от цялата страна.

Като цяло обаче впечатленията на водолазите са, че в морео има по-малко боклук, отколкото в предходни години, споделиха те. Освен да се погрижат за екологията в района, участниците в мероприятияето имаха възможност да се насладят на островната природа и да отпочинат на красивия малък плаж.

Акцията съвпадна с официланото откриване на летния сезон на Острова и свидетелы на действията на водолазите бяха посетителы на мястото. Те с ентузиазъм изявиха желание да помагат при изтеглянето на отпадъците на брега и тяхното събиране. Доброволцыте от своя страна им върнаха жеста като извадиха от морето пресни миды, които персональт на острова изпече по класическия начин "на тенекия" направо на скалистия бряг и всеки присъстващ можеше да опита от деликатеса безплатно.

Мероприятияето се проведе под мотото: "Нека да запазим чисти морето и морския бряг заедно!"

Източник: [Mediapool.bg](https://www.mediapool.bg)

Заглавие: Ситуацията след пожара край Стара Загора е овладяна

Линк: <https://www.mediapool.bg/situatsiyata-sled-pozhara-krai-stara-zagora-e-ovladyana-news383917.html>

Текст: Ситуацията след пожара в база за отпадъци край Стара Загора е напълно овладяна и няма данни за завишено замърсяване на въздуха, съобщи областният управител Калоян Дамянов, цитиран от БТА.

По думите му вчерашният ден е бил критичен, като институциите са получили множество сигнали от граждани. През цялата нощ екипи на Регионалната дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" са работили на място за овладяване на огъня.

"Нямаме данни за завишено замърсяване на въздуха от подвижната станция, която беше изпратена от Министерството на околната среда и водите. Бих искал да успокоя гражданите на област Стара Загора, че положението е напълно овладяно", каза Дамянов.

Директорът на Регионалната дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" в Стара Загора Стоян Колев обясни, че няколко фактора са усложнили гасенето на огъня. Сред тях са силният вятър и ниското налягане във водопреносната мрежа в района на базата, което е наложило осигуряването на вода чрез подвозване. "За това бяха необходими осем екипа от нашите структури", посочи той и благодари на Община Стара Загора за предоставените две водоноски, както и на хората от съседните бази, които своевременно са преместили автомобили и други потенциално опасни материали от района на пожара.

За ограничаването на огъня е бил осигурен и булдозер, с чиято помощ е направена просека. По този начин е създадена възможност да бъде отделена изгорялата от неизгорялата част на площадката и да се предотврати разпространението на пламъците. Според комисаря спецификата на пожара е била свързана с горенето на пластмаси и други отпадъци, които са били пресовани в кубични бали. Това е довело до много високо натоварване на горенето и е затруднило работата на екипите.

"От една страна натоварването на горенето е много голямо, а от друга – вътре в балите има кислород. Освен това поривите на вятъра разпалваха огнища на различни места", обясни той. По думите му основната цел на пожарникарите е била да не допуснат пожарът да излезе извън пределите на базата и да застраши съседни обекти или територии.

При пожара са нанесени материални щети по част от техниката и оборудването, използвани за дейността на базата. Унищожени са и значителни количества вече подготвени и балирани отпадъци. "Вероятно става въпрос за десетки или дори стотици тонове отпадъци, но точните количества ще бъдат установени впоследствие", посочи Стоян Колев. Той допълни, че ще бъдат необходими редица дейности по възстановяване на работата на обекта, а размерът на щетите предстои да бъде изчислен.

Към момента причините за възникването на пожара все още не са установени. "Ние успяхме тактически да се справим с пожара, но колегите от Областната дирекция на МВР ще извършат необходимите процесуално-следствени действия и ще установят със сигурност причините за възникването му", каза още Стоян Колев. "Тактически това беше правилният подход и успяхме да се справим", допълни той.

Пожарът избухна вчера в база за съхранение и обработка на отпадъци в района на Стара Загора. На място работиха екипи на пожарната, полицията и други институции, като не беше допуснато разпространение на огъня извън територията на обекта. Екипи на Регионалната инспекция по околната среда и водите (РИОСВ) – Стара Загора започнаха допълнителни измервания на качеството на атмосферния въздух.

В гасенето се включиха осем екипа на Регионалната дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението". Вечерта ситуацията бе овладяна, но екипи на пожарната останаха на място.

Източник: [Technews.bg](https://technews.bg)

Заглавие: Рециклирането на соларни панели в ЕС: може, но само при строга политика

И, както може да се очаква, това ще означава драстично поскъпване на фотоволтаичните панели

Линк: <https://technews.bg/article-178675.html>

Текст: Изследователи от Техническият университет във Виена казват, че обвързващите цели в политиката на ЕС ще са от съществено значение, за да стане рециклирането на слънчеви модули икономически осъществимо. Износът към трети страни остава най-евтиният вариант за държавите членки при отсъствието на въпросните политики.

Износът на излезли от употреба слънчеви модули към трети страни ще остане най-евтиният вариант за държавите-членки на ЕС, ако не бъдат въведени обвързващи цели за рециклирано съдържание и местно производство, според ново проучване на Техническият университет във Виена.

„Нашето проучване идентифицира капацитета за рециклиране, необходим за постигане на правно-обвързващите цели при минимални разходи, което е уместно и от значение за политиката откритие“, каза изследователят Себастиан Цвикл-Бернхард. „Това обаче не означава, че рециклирането е икономически конкурентно при пазарни условия.“

Изследването моделира оптимални по отношение на разходите стратегии за рециклиране на кристални силициеви модули в Европейския съюз при три сценария: базов сценарий без политически ограничения, сценарий с ограничения за износ, базиран на Директивата на ЕС за ОЕЕО, и сценарий с пълни политики на ЕС, включващ Закона за нулево нетно производство (NZIA) и Закона за критичните суровини (CRMA).

Съгласно базовия сценарий, целият скрап се изнася. Въвеждането на ограничения за износ – които ограничават износа от трети страни до 15% от събраните отпадъци съгласно Директивата за ОЕЕО – измества доминиращия вариант за третиране към депониране, а не към рециклиране. Само когато се прилагат целите на NZIA и CRMA, вътрешното рециклиране става икономически жизнеспособно.

Последствията върху разходите могат да са значителни. Разходите за третиране на скрап на системно ниво се увеличават от 27,5 евро на метричен тон в базовия сценарий до 383,50 евро метричен тон при сценария с пълните политики на ЕС. Това отразява инвестициите в инфраструктура, необходима за постигане на обвързващото съдържание на рециклирани материали и целите за местни източници.

Италия и Германия се очертават като пионери в рециклирането, като се очаква всяка от тях да разполага с пет големи съоръжения до 2035 г. при сценария с политиките на ЕС. Испания и Франция също развиват значителен капацитет, докато Чехия се превръща в значим рециклиращ производител едва при сценарии с високи цени на суровините. Анализът не открива малки или средни съоръжения в оптималното от гледна точка на разходите решение – само големи инсталации.

Проучването определя временното складиране – съхраняване на скрап за по-късна обработка, а не за незабавна обработка – като ключова стратегия за поддържане на нивата на използване на съоръженията. Сценариите без складиране изискват 38% повече депониране, тъй като съоръженията се затрудняват да поглъщат нередовните потоци от скрап.

Дори и при най-строгия политически сценарий, депонирането остава доминиращият вариант за третиране през по-голямата част от периода до 2035 г., достигайки връх от 62,6% от годишния скрап през 2032 г.

Авторите установяват, че разходите за депониране ще трябва да се повишат до приблизително шест пъти спрямо сегашните нива, преди депонирането да намалее значително. Това предполага, че може да са необходими допълнителни фискални мерки, като например данъци върху депонирането, за да се съгласуват резултатите със заявените политически цели.

Извличането на сребро е определено като основен икономически двигател на жизнеспособността на рециклирането. Има ограничение – намаляващото съдържание на сребро в по-новите клетъчни архитектури може да намали възстановимата стойност на метричен тон скрап с течение на времето и може да доведе до надценяване на икономическата привлекателност на рециклирането за модули, достигайки края на жизнения си цикъл в по-късни периоди.

„Времева рамка, по-малка от пет години, би осигурила достатъчно време за увеличаване на съоръженията за рециклиране в Европа“, каза Цвикл-Бернхард. „Идеалният срок се определя от фактори, включително наличността на скрап. Ако няма достатъчно скрап за постигане на високи нива на използване, е по-изгодно да не се рециклира“, допълни той.

„С други думи, запасите осигуряват гъвкавост, което води до по-високи нива на използване на съоръженията и по-ниски разходи. Важно е да се отбележи, че складирането също така значително намалява необходимостта от депониране: сценариите с временни запаси изискват много по-малко депониране в сравнение с тези без такива“, заключи Цвикл-Бернхард.

Източник: ДИР

Заглавие: Мо Гаудат и нобеловият лауреат Филип Агион ще говорят за бъдещето в третия ден на Green Transition Forum 6.0

Програмата на 3 юни поставя фокуса върху декарбонизацията, индустриалната конкурентоспособност, новата многогодишна финансова рамка на ЕС, достъпа до капитал и кръгова икономика

Линк: <https://business.dir.bg/ikonomika/mo-gaudat-i-nobeloviyat-laureat-filip-agion-shte-govoryat-za-badeshteto-v-tretiya-den-na-green-transition-forum-6-0>

Текст: Европа влиза в нов икономически модел - след края на евтиния руски газ, евтините пари и дългогодишната зависимост от глобалните вериги за доставки. На този фон третият ден на Green Transition Forum 6.0 в София ще събере едни от най-разпознаваемите международни имена в икономиката, технологиите, индустрията и европейските институции, за да очертаят как ще изглежда следващият етап от развитието на европейската икономика.

Сред най-очакваните гости е проф. Филип Агион - носител на Нобелова награда за икономика за 2025 г. и един от най-влиятелните съвременни икономисти в областта на иновациите, индустриалната политика и икономическия растеж. Неговите идеи стоят в основата на голяма част от дебата в Европа за конкурентоспособността, технологичната трансформация и ролята на държавата в подкрепата на индустрията.

Проф. Агион ще открие водещата сесия "От стагнация към динамика - преосмисляне на растежа в епоха на глобални предизвикателства", посветена на това как Европа може да възстанови икономическата си динамика в условията на геополитически конфликти, енергийна трансформация и нарастваща конкуренция със САЩ и Китай.

Другото голямо име в програмата е Мо Гаудат - футурист, автор на световни бестселъри и бивш изпълнителен директор в Google X - иновационната лаборатория на Google, работила по някои от най-революционните технологични проекти в света. Гаудат е сред най-популярните глобални лектори по темите за изкуствения интелект, бъдещето на труда и технологичните промени.

В София той ще говори за "Петте умения, от които се нуждаем, за да оцелеем в AI революцията" в дискусия за това как хората, бизнесът и институциите могат да се адаптират към бързите промени, предизвикани от изкуствения интелект.

Третият ден на форума ще бъде доминиран от дебата как Европа да финансира зеления и индустриалния си преход, без да губи конкурентоспособност. Именно затова във фокуса попадат теми като новият бюджет на ЕС, достъпът до капитал, индустриалната декарбонизация и сигурността на стратегическите ресурси.

Сред ключовите дискусии е панелът "Въпросът за 2 трилиона евро: за какво всъщност е бюджетът на ЕС?", посветен на бъдещето на многогодишната финансова рамка на Съюза. В него участие ще вземат Атанас Пеканов - заместник министър-председател по управление на европейските средства, Валер Мутарлие - заместник генерален директор на DG GROW към Европейската комисия, Методи Методиев - заместник-министър на финансите, както и Марек Мора - заместник-председател на Европейската инвестиционна банка.

Финансирането на прехода и достъпът до инвестиции ще бъдат централна тема и в дискусии за устойчивото финансиране, банковия сектор и ролята на

пенсионния капитал за европейската индустрия. Участие ще вземат представители на Европейската банка за възстановяване и развитие, Международната финансова корпорация (IFC), Европейския икономически и социален комитет и Комисията за финансов надзор.

Другият голям акцент е индустриалната трансформация на Европа. След години, в които зеленият преход беше доминиран основно от климатичния дебат, тази година фокусът се измества към индустрията, суровините и производствения капацитет на континента.

В панела "Въглеродна политика и конкурентоспособност: предизвикателства и възможности" ще се обсъжда как европейската климатична политика влияе върху тежката индустрия и производството. Сред участниците са Андриана Сукова - заместник генерален директор на DG EMPL към Европейската комисия, Рубен Вермеерен от DG CLIMA, както и представители на Aurubis AG, Heidelberg Materials Devnya и Agropolychim.

Особено внимание ще бъде отделено на механизма СВAM - европейския въглероден механизъм за внос, който вече променя глобалната търговия и индустриалните вериги. Темата ще бъде обсъдена от представители на Европейската комисия, евродепутата Радан Кънев и ръководители на водещи индустриални компании от България и региона.

Сред най-стратегическите дискусии в програмата е панелът "RESourcEU - индустриална автономия, критични суровини и конкурентоспособност", който ще постави фокус върху зависимостта на Европа от стратегически суровини и новата битка за ресурси. Участие ще вземат Ян Мострьом - президент на Euromines, проф. Ивайло Копрев - ректор на Минно-геоложкия университет "Св. Иван Рилски", представители на Aurubis, Geotechmin и DPM Metals. Модератор е Сергей Станишев - член на Strategic Foresight Committee на Green Transition Forum и министър-председател на България в периода 2005 - 2009 г.

Кръговата икономика също излиза на преден план като част от новия индустриален модел на Европа. В дискусиата "Кръгова икономика в голям мащаб - от отпадъци към стратегически ресурси" ще участват международни експерти по рециклиране, управление на отпадъците и устойчиво използване на ресурсите. Тук е и д-р Сяо Лин - глобално признат учен в рециклирането на батерии и регенерацията на метали.

Форумът ще обърне внимание и на въглищните региони и икономическите последици от енергийния преход. Специална дискусия ще събере представители на България, Гърция и Румъния около въпроса как въглищните региони могат да преминават от стратегии за преход към реални инвестиции, индустриални проекти и нови работни места.

Програмата на третия ден ясно показва промяната в европейския дебат. Ако допреди няколко години фокусът беше основно върху климатичните цели, днес Европа все по-често говори за индустрия, ресурси, технологии, инвестиции и икономическа сигурност. Именно тази трансформация ще бъде в центъра на дискусиите на Green Transition Forum 6.0.